

ГОЛОДОМОР-ГЕНОЦИД І ЙОГО НАСЛІДКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ (ВШАНУВАННЯ 90-х РОКОВИН ГОЛОДОМОРУ)

Оля СОРОКА

Голова Мережі нащадків Голодомору

Людські втрати від Голодомору були величезні, і цей геноцид спричинив тривалі наслідки, які серйозно вплинули на здатність України розбудувати свою державність та модернізувати країну. Жах Голодомору був настільки великим, що творчий двигун народу був знищений і не працював десятиліттями, а московські правителі перешкоджали особистій та родинній обробці травми, пережитої внаслідок Голодомору.

Не зважаючи на те, що ті, хто вижив і зміг втекти з України, могли вільно говорити про Голодомор у країнах західного світу, багато хто з них був настільки травмований своїм досвідом під час Голодомору, що боявся радянського покарання до самої смерті. Сім'я моєї матері пережила Голодомор, але моя тітка Ганнуся відмовилася сидіти з очевидцями на минулих вшануваннях жертв Голодомору, бо вірила, що радянська влада знайде її, заарештує і відправить до Сибіру, як це зробили з моїм дідом під час Голодомору. І цей страх був надзвичайно сильним і виснажливим для неї, навіть після того, як вона прожила в Сполучених Штатах майже 60 років. Я переконана, що тим, хто продовжував жити під владою радянського тоталітарного режиму, було ще важче, і це пояснює, чому багато українців донедавна навіть не знали про Голодомор.

По всьому світу є мільйони нащадків тих, хто пережив Голодомор і багато з цих нащадків знають про досвід Голодомору-геноциду своєї родини. Зважаючи на це, Мережа нащадків Голодомору, започаткована Світовим Конгресом Українців три роки тому, визнала одним із своїх ключових завдань збір, запис і збереження історій родин нащадків Голодомору.

Плануючи вшанування 90-х роковин Голодомору-геноциду, Мережа нащадків Голодомору розпочала цей проект і зосередилась на роботі з учнями українських шкіл в діаспорі (Школи Українознавства) для проведення інтерв'ю з нащадками Голодомору про досвід їхніх родин під час Голодомору. Мета була подвійна: по-перше, зберегти усну історію, а по-друге, підвищити обізнаність учнів про Голодомор, завдяки особисто почутій історії з реального життя про жахи, які пережила родина. Одинадцять випусків записаних інтерв'ю були показані на канадському інтернет-телеканалі протягом 11 тижнів до вшанування пам'яті жертв Голодомору 25 листопада.

Проект був успішним, адже під час запису інтерв'ю я побачила в очах студентів глибше розуміння Голодомору та співчуття до того, що пережила родина тієї людини, яка сиділа поруч. Бабуся однієї студентки ніколи б не

розповіла про пережите під час Голодомору, але подивившись інтерв'ю своєї онуки, вона була настільки зворушена, що сіла з донькою та онукою, та розповіла їм усе про те, що пережила її родина. Мабуть, для неї було величезним полегшенням нарешті поговорити про травму Голодомору зі своєю родиною після дев'яноста років!

Ми продовжимо працювати над проектом. Історія Голодомору-геноциду має бути розкрита, щоб ми мали необхідні для світу докази, для притягнення Росії до відповідальності за той терор, який вона чинила проти української нації.

Усі зібрані нами інтерв'ю доступні у соціальній мережі *Facebook* та на інтернет-сторінці Мережі нащадків Голодомору

Тепер ми знаємо, що травма Голодомору не завершилась в 1933 році. Вона впливала на тих, хто вижив, до кінця їхнього життя, і продовжує впливати на нащадків тих, хто пережив Голодомор. Страх став одним з найпомітніших ефектів перенесеної травми. Це призвело до того, що українці не змогли протистояти подальшій русифікації.

Голодомор залишив фізичні та психологічні наслідки для українського народу, і ці наслідки були виявлені та зафіксовані під час досліджень вже протягом трьох поколінь.

Дослідження Брента Безо з Карлтонського університету у Канаді, виявило, що наслідки Голодомору торкаються українців на багатьох рівнях: особистому у фізичному та психологічному плані, а також – як української нації в цілому. У другому випадку ці наслідки пережитого геноциду впливають на стосунки в сім'ї, життя спільнот, соціальні норми та загалом на розвиток нації.

Вплив наслідків Голодомору на особистому рівні включає в себе високий рівень алкоголізму, високий рівень дитячої смертності, нижчу тривалість життя, ніж у більшості країн світу, які йдуть шляхом демократизації. На суспільному рівні про травму свідчать відсутність свободи ЗМІ, страх говорити вільно без очікування покарання за сказане та високий рівень корупції. Стосовно корупції пан Безо та інші дослідники дійшли згоди, що люди, які втратили все своє майно на користь колгоспів, а потім були змушені працювати у колгоспах на державу, прийняли за нову норму крадіжку всього, що можна, щоб вижити. Але насправді вони не вважали це крадіжкою, тому що забирали з ферми, яка спочатку належала їм. Саме таким чином могла бути закладена основа для корупції.

Дослідження впливу Голодомору на покоління тривають, і Мережа нащадків Голодомору співпрацює з паном Безо, щоб розширити його дослідження на інші країни (крім України і Канади).

Хтось може сказати: “Чому ви говорите про Голодомор адже це було так давно!” або “Не говоріть про Голодомор, бо це – дуже боляче”. Але ми пам'ятаємо і ніколи не забудемо!

Ворог сподівається, що наші спогади – короткі, тривалість нашої уваги – коротка, а відстань – занадто велика. Але так само, як ми сьогодні зібралися, щоб належно вшанувати пам'ять трагедії Голодомору, ми продовжуватимемо

ПАМ'ЯТАТИ про вшанування невинних жертв кожного дня нашого життя. Ми мусимо додати свій голос до багатьох, хто говорить правду про Голодомор, щоб світ ніколи не забував про те, що сталося і що відбувається зараз.

Ми, українці, сильна, доблесна, розумна і талановита миролюбна нація. Ми походимо зі спадщини мужніх героїв – Княгині Ольги, Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Михайла Грушевського, Симона Петлюри, Степана Бандери, Романа Шухевича, Козаків, Січових Стрільців, УПА, бійців “Азову” та Збройних сил України. Ми – українці і ми не дозволимо варварсько-терористичному угрупованню, яким є Росія, вкрасти наше і зробити нас своїми рабами. Україна має світле майбутнє, майбутнє, пов'язане із демократичним Заходом; майбутнє, яке виведе справжній потенціал українців із тіні багатовікової історії поневолення іноземними диктаторами. Ми будемо пам'ятати наше минуле і вчитися на ньому, щоб будувати краще майбутнє для наступних поколінь українців на нашій землі та в усьому світі.

Вічна пам'ять жертвам Голодомору та жертвам геноциду сьогодення. Нехай спочивають у мирі з Богом.

Слава Україні! Героям слава!